

Autor: Wiktoria Chojnacka i Krzysztof Popiołek

Temat: Symbole, znaki i doświadczenie teatralne

Grupa docelowa: Szkoła ponadpodstawowa, liceum ogólnokształcące, technikum

Czas lekcji: 1,15

Podstawa programowa:

Kształcenie literackie i kulturowe

2) rozpoznaje konwencje literackie i określa ich cechy w utworach (fantastyczną, symboliczną, mimetyczną, realistyczną, naturalistyczną, groteskową)

15) wykorzystuje w interpretacji utworów potrzebne konteksty, szczególnie kontekst historycznoliteracki, historyczny, polityczny, kulturowy, filozoficzny, biograficzny, mitologiczny, biblijny, egzystencjalny

Odbiór tekstów kultury

4) określa wpływ starożytnego teatru greckiego na rozwój sztuki teatralnej, rozumie pojęcie katharsis i charakteryzuje jego rolę w kształtowaniu odbioru dzieła

6) odczytuje pozaliterackie teksty kultury, stosując kod właściwy w danej dziedzinie sztuki

7) odróżnia dzieła kultury wysokiej od tekstów kultury popularnej, stosuje kryteria pozwalające odróżnić arcydzieło od kiczu

Elementy retoryki

1) formułuje tezy i argumenty w wypowiedzi ustnej i pisemnej przy użyciu odpowiednich konstrukcji składniowych

4) wyjaśnia w jaki sposób użyte środki retoryczne oddziałują na odbiorcę

Mówienie i pisanie

1) zgadza się z cudzymi poglądami lub polemizuje z nimi, rzeczowo uzasadniając własne zdanie

2) zgodnie z normami formułuje pytania, odpowiedzi, oceny, redaguje informacje, uzasadnienia, komentarze, głos w dyskusji

Kształtowane kompetencje kluczowe:

- kompetencje osobiste, społeczne w zakresie umiejętności uczenia się
- kompetencje w zakresie świadomości i ekspresji kulturalnej

Cele operacyjne. Uczeń:

- zapozna się z semiologią teatralną, znakami i symbolami teatralnymi
- zgłębi znajomość elementów teatru współczesnego, postdramatycznego i alternatywnego

Strategie nauczania:

- konstruktywizm

Metody i techniki nauczania:

- dyskusja
- burza mózgów

Formy pracy:

- praca całego zespołu klasowego

Przebieg lekcji

Faza wprowadzająca:

- powitanie (2 minuty)
- omówienie tematu, celów i planu lekcji (5 minut)
- zapoznanie uczniów z zasadami komunikacji bez przemocy i współpracy (5 minut)

Faza realizacyjna:

- przeprowadzenie dyskusji wokół tematów związanych z: pracą reżyserską, doświadczeniem teatralnym, tworzeniem sztuki i obejrzanym spektaklem (10 minut)
- wprowadzenie do semiologii teatru, odczytywania elementów struktury i kompozycji utworu scenicznego oraz jego składowych i ich wzajemnych powiązań (10 minut)
- wyjaśnienie, czym jest kinezyka, proksemika, znak plastyczny, znak akustyczny, tekst literacki, semiotyka konotacyjna, znaki trwałe, przepływowe, złożone, zakłócenia delimitowania tekstu (5 minut)
- przedstawienie koncepcji teatru postdramatycznego (5 minut)
- omówienie wyzwań współczesnego teatru w świecie nowych technologii, sztucznej inteligencji, szumu informacyjnego, kryzysu wyobraźni i myślenia alegorycznego, festiwalizacji oraz ocieplenia klimatu (10 minut)

Faza podsumowująca:

- dyskusja na temat przeszłości, przyszłości i funkcjonowania teatru, także w kontekście obejrzanego spektaklu. W zależności od dynamiki dyskusji, zastosowane mogą być pytania pomocnicze, burza mózgów, czy mapa myśli, które skupiać się będą wokół zagadnień np.: teatr, który mnie porusza, czy stereotypów w myśleniu o teatrze (5 minut)
- prowadzący prosi, aby uczniowie odpowiedzieli na pytanie, co było dla nich ważne, jakie mają refleksje oraz prosi, żeby zanotowali najważniejsze przemyślenia (2 minuty)

Środki dydaktyczne:

- zapoznanie z książkami: *Rytualne źródła teatru* Włodzimierz Szturc, *Teatr postdramatyczny* Hans-Thies Lehmann, *Poetyka* Arystoteles